

Dr. Luminița GIURGIU¹

CĂPITANUL-PREOT NICOLAE MUREA – CONFESORUL GARNIZOANEI CHIȘINĂU

În documentele oficiale deținute de Arhivele Militare Române nu este consemnată data nașterii lui Nicolae Murea. Ni se precizează numai locul – Chișinău. Dragostea față de credință a moștenit-o de la tatăl său, Anton, preot în Vadu Rașcov. A fost căsătorit cu Sofia, având ca descendenți pe Ludmila (născută la 11 octombrie 1906), Leonid (născut la 31 iulie 1909), Lida (născută la 17 martie 1911) și Nicolae (născut la 27 aprilie 1913).

A absolvit Seminarul Teologic (1898) și Facultatea de Teologie din orașul natal. Profesor la Școala de Medie din Hotin (24 aprilie 1899) și pedagog la Pensionul elevilor de la Școala Secundară din Chișinău (1902), hirotonisit preot (21 octombrie 1905), a fost numit membru supleant la Tribunalul Bisericesc din Chișinău (septembrie 1919).

La 1 ianuarie 1921, prin Ordinul Ministerului de Război nr. 45860, a fost numit preot confesor al garnizoanei Chișinău *cu diurna de 300 lei lunar plus celelalte sporuri*².

A fost declarat reușit la examenul de preot militar activ, desfășurat în zilele de 19 și 20 martie 1925, cu *mențiunea generală foarte bine și clasificat al 4-lea*³.

1 aprilie 1925 a marcat momentul în care, prin Înaltul Decret nr. 1684, a fost primit în cadrele active ale Armatei Române, cu *gradul asimilat de căpitan* fiind numit preotul Regimentului 7 Vânători, confesor al Garnizoanei Chișinău și șef al Biroului Clerului Militar al Corpului 3 Armată (conform Ordinului Ministerului de Război – Serviciul Personal nr. 33664 din 2 octombrie 1925)⁴.

Personalitatea preotului Nicolae Murea este creionată de notările de serviciu superlative ale comandanților Regimentului 7 Vânători, unde a slujit până la trecerea sa în rezervă.

Colonelul Antoniu, la 31 octombrie 1926, consemna: *în această calitate (confesor al regimentului – n.n.) a ținut în cursul anului numeroase conferințe trupei cu subiecte religioase, patriotice și morale, îndemnând ostașii la respectul credinței creștine, la dragoste de țară, Rege și Dumnezeu. Este un preot cu suflet curat românesc și cu dragoste de neam. În toate cazurile – sărbători naționale, religioase, patronul regimentului – mi-a dat concursul pentru atingerea scopului propus, educația trupei din punctul de vedere național, patriotic și religios. A combătut prin cuvântări bolșevismul, comunismul și sectele religioase. Prin pilde și îndrumări bune ajută la educația morală a trupei...*⁵.

În anul următor se menționează că *posedând din ce în ce mai bine limba română, predicile ce le ține sunt din ce în ce mai folositoare pentru educarea religioasă și național-patriotică a trupei*⁶. A continuat să slujească în cele două capele militare, în conferințele cu subiecte religioase, patriotice și morale, îndrumând trupa la respectul religiei creștine, la dragostea de țară și neam. Combate, de asemenea, cu argumente puternice

Preotul căpitan Nicolae Murea

*diferite secte religioase⁷, ori de câte ori i se semnalează în corp câte un caz de rătăciră*⁸.

Pentru perioada 1 noiembrie 1930-31 octombrie 1931, colonelul Antoniu îl caracterizează: *confesor al regimentului, cu o frumoasă cultură profesională, generală și religioasă. Lucrează metodic și perseverent contribuind la menținerea în mod pronunțat a credinței către Dumnezeu printre trupă și ofițeri, întărind sentimentul religios de care este atâta de mare nevoie astăzi. Predicile spuse ocazional trupei și serviciul religios, condus atât de înălțător de preotul Murea, aduce roade puternice, adânci în sufletele soldaților din regiment. Îndeplinește punctual serviciul religios, iar trupa îl urmează mergând regulat la Biserică. [...] În rezumat, preotul Murea este un bun confesor, cu frumoase calități și folositor instituției și regimentului în care servește*⁹.

Noul comandant al Regimentului 7 Vânători, locotenent-colonelul Ioan Dăscălescu, consemna *pentru timpul de la 1 noiembrie 1932 până la 1 mai 1933 este notat astfel de fostul cdt. rgt.*¹⁰ [...] „se ocupă de aproape pentru îndeplinirea rolului mare ce are. Este conștiincios și zelos în serviciu. la parte la toate

festivitățile de ordin creștinesc și religios din corp. Acționează mult pentru întărirea credinței strămoșești. Cultură profesională prea bună, dotat cu un frumos spirit de corp, bun sfătuitor. Am fost prea mulțumit de munca depusă, care-i face cinste [...]". Preluând comanda unității la 1 mai, notează pentru perioada până la 31 octombrie [...] în ocaziile de servicii religioase am constat că preotul confesor Murea N. este mult însuflețit de dragostea de religie și iubirea de țară; că depune toată râvna pentru a întări credința în religie, dragostea de Neam și Dinastie. Face parte dintre purtătorii cuvântului de înfrățire și alipire. Mult devotat serviciului; conștiincios și solemn în serviciul ce face¹¹.

Comandantul Corpului 3 Armată, generalul Petre Cănciulescu, nota la rândul său, la 31 octombrie 1934, preotul cpt. Murea Nicolae îndeplinește foarte bine funcția de confesor al Garnizoanei Chișinău și șeful Clerului Militar al C. 3 A. (Corpul 3 Armată – n.n). Activitatea sa este foarte folositoare în pregătirea și întreținerea spiritului religiei ortodoxe, dominantă a statului, printre ostașii garnizoanei. Programele sale de instrucție și educație religioasă sunt cu totul în vederea Comandamentului C. 3 A. Ca șef al Clerului Militar din acest corp de armată contribuie cu puterea și dezvoltarea conținutului religios în întregul teritoriu al C. 3 A. Independent de activitatea ce desfășoară în serviciul ce are, se implică și în societățile de propagandă religioasă și național-patriotică din Chișinău și din Basarabia, fiind prea bine apreciat. Este scriitor în această direcție și unele din lucrările sale au fost recomandate de mine în cuprinsul C. 3 A.¹².

Inspectorul Clerului Militar, episcopul general de brigadă dr. Ioan Stroia¹³, contrasemna preotul căpitan Murea cunoscut nouă atât din rapoartele trimestriale ale activității sale pastorale, cât și din inspecția ce i-am făcut, își îndeplinește îndatoririle sale de șef al Serviciului religios al C. 3 A. și confesor al garnizoanei Chișinău în deplină pricepere și devotament¹⁴.

Comandantul Regimentului 7 Vânători, aprecia, la 31 octombrie 1935, sub raportul aptitudinilor fizice se prezintă încă sănătos, rezistent, cu energie și putere de muncă. Manifestă voință și perseverență, stăruind cu inițiativă pentru activarea pe tărâmul educației religioase și înălțarea sufletului. Mi-a cerut să-i prevăd în programul de instrucție câte o ședință pe săptămână pentru educația religioasă a trupei și a copiilor de trupă. Activitatea desfășurată a avut foloase vădite și în regiment a izbutit să nu aibă decât un singur rătăcit de la religia ortodoxă. Judecata formată, cu bună metodă de predare, făcându-se înțeles de toți. Serviciile religioase le îndeplinește cu multă putere de convingere și în mod solemn. Devotat serviciului, conștiincios și zelos. Sunt pe deplin mulțumit de serviciile sale. În societate este demn, ordonat și cumpătat. Bun patriot și vechi luptător al cuvântului și sentimentului românesc¹⁵.

În anul următor consemna sănătos, încă destul de rezistent, cu energie și putere de muncă, a suportat greutățile serviciului de confesor al Garnizoanei Chișinău. Și în acest an a arătat voință și inițiativă pentru activitatea pe tărâmul educației religioase prin servicii, sfeștani, predici. În fiecare Miercuri a ținut cuvântări morale la copii de trupă și meseriași. După stăruințele depuse, n-a avut niciun rătăcit și toți acei care mai păstrau sărbători după stilul vechi, au fost convinși a se lăsa și a urma sfaturile păstrând cultul religios după calendarul îndreptat. Are bună metodă de predare și cu toate că din cauza vârstei arată oarecare greutate în exprimare, totuși se face înțeles de toți. Este devotat serviciului, conștiincios și zelos. Prin stăruința depusă a

izbutit a se da fond pentru repararea bisericii militare. În societate este demn, corect și moral. Este ordonat și chibzuit. Bun patriot și cu sentimente românești bine afirmate¹⁶.

În ultima Foaie calificativă, colonelul Alexandru Saidac, comandantul Regimentului 7 Vânători, continua seria aprecierilor superlative: cu prea bune aptitudini fizice. Sănătos și este în stare de a suporta sarcinile ce îndeplinește ca [sic!] confesor al garnizoanei Chișinău și preot al Regimentului 7 Vânători. Întotdeauna am constatat că e doritor de a-și face serviciul ce-i revine din convingere, cu multă conștiinciozitate și mult zel. Cu o prea frumoasă cultură profesională și un preot confesor care-și înțelege prea bine menirea sa și datorită cărui fapt a fost apreciat tot timpul că și-a îndeplinit întotdeauna serviciul în prea bune condiții. Cu ocazia diferitelor servicii religioase ce a făcut, predicilor ținute, am constat cu multă satisfacție că este însuflețit de o mare dragoste de religie și în același timp un foarte mare patriot. În toate manifestările și cuvântările ținute s-a remarcat dorința sa vie de a întări credința în religie și dragoste pentru Dinastia noastră și neamul nostru românesc. După cerința sa am prevăzut în programul de instrucție câte 2 ședințe pe lună pentru educația religioasă a trupei și copiilor de trupă, de care însărcinare s-a achitat în f. bune condiții. Am remarcat că ia parte la toate manifestările românești de ordin cultural și național¹⁷.

În baza Înaltului Decret nr. 2344 din 18 aprilie 1937 a fost trecut în poziția de rezervă pentru limită de vârstă, iar prin Înaltul Decret nr. 750 în retragere de la 1 ianuarie 1939¹⁸.

Corpul 3 Armată a înaintat Inspectoratului Clerului Militar, la adresa nr. 379 din 5 august 1925, conferințele cu caracter militar susținute de căpitanul-preot Nicolae Murea¹⁹. Una dintre ele abordează problema războiului, conferința pe care o redăm în integralitatea sa.

* * *

Războiul – răul tolerat de Dumnezeu pentru țeluri bune²⁰

Războiul este un groaznic rău. Combatanții uită că toți sunt fii unui Dumnezeu înnăscuți frați, dânșii calcă pacea, dânșii se năpăstuiesc unul împotriva altuia, se aseamănă fiarelor sălbătice, cu arma în mână pentru reciproca stărpire.

Și într-adevăr în vremea războiului fără milă se pustiesc câmpurile și țarinile rodite, bogate, se ard satele și orașele, fără milă, seucid bărbații, bătrânii, femeile lipsite de orice apărare și copiii nevinovați.

Mulți ucși, mulți morți de răni și alte boli în timpul războiului. Multe văduve și orfani și mulți schilози neputincioși a munci, a se hrăni după război. Așa sunt în general strășnicii războiului, recunoscute de toată lumea.

Însuși Dumnezeu învață pe oameni să considere războiul ca un mare rău. Și a zis Dumnezeu lui David: „Nu vei zidi case numelui meu pentru că sânge mult ai vărsat și războiul mare ai făcut” (Paralipomene XXII, 2-9).

Dumnezeu prin bunătatea sa a poruncit să nu se asuprească străinul. Și a zis Domnul: „Și pre cel nimernic să nu-l chinuiți, nici să-l întristați, pentru că și voi ați fost nimernici în pământul Egiptului; la nicio vădană și la niciun sărac nu faceți rău, iar de vei asupri pe ei cu rău și strigând ei, se vor plânge către mine, cu auzul voiu auzi glasul lor și mă voiu aprinde cu mânie și voiu omorî pe voi cu sabia și vor fi femeile voastre văduve și fii voștri săraci de părinți” (Ieșirea XXII, 21-24).

„Dumnezeu ne-a poruncit să venim în ajutor și boului rătăcit al vrășmașului și asinului lui căzut sub sarcina sa; iar de vei întâlni boul vrășmașului tău sau înjugătorului său rătăcind să-l întorci, să-l dai lui.

Și de vei vedea înjugătorul (asinul) vrășmașului tău căzut sub sarcina lui, să nu-l treci; ci s-o ridici împreună cu el” (Ieșirea, 4-5). Dumnezeu poruncește să avem jale și pentru pasărea care are pui în cuibul său, „iar de vei afla vr-un cuib de pasăre înaintea feței tale în cale... cu pui sau cu ouă... și mama lor șezând peste pui sau peste ouă, să nu prinzi pe mama cu pui” (A doua lege XXII, 6).

Dumnezeu prin dreapta sa judecată tolerează războiul pentru distrugerea răului și nedreptății omenești și pentru triumfarea binelui și a dreptății dumnezeiești, pentru acest țel Dumnezeu a tolerat războiul, în cer, petrecut încă până la facerea lumii și omului, între duhurile căzute și duhurile luminate.

Sf. Apostol și Evanghelistul Ioan Teologul așa ne povestește despre acest război: „Și s-a făcut război în cer; Mihai și îngerii lui au dat războiul cu balaurul și balaurul a dat războiul și îngerii lui și n-au biruit, nici loc s-a aflat lor mai mult în cer.

Și s-a aruncat balaurul cel mare, șarpele cel vechiu care se cheamă diavolul și satana, cel ce înșeală toată lumea; s-a aruncat pe pământ și îngerii lui cu el s-au aruncat. Vai celor ce locuiesc pământul și marea.

Că s-a pogorât diavolul la voi, având mânie mare, știind că puțină vreme are și s-a dus balaurul să facă război cu ceilalți din seminția muierii, care păzește poruncile lui Dumnezeu și au mărturisirea lui Iisus Hristos” (Apocalipsa XII, 7-9, 12, 17).

Care e cauza acestui război din cer?

Luceafărul, unul dintre cei mai străluciți îngeri cum ne povestește predania, a căzut în sine iubire, mândrie și răutate și a atras cu sine mulțime de alte duhuri.

Mândria aceeași patimă duhovnicească, care a fost atârțată de șarpele vechi, împreună și poftele trupești, în sufletul străbunei noastre Eva. „Că știe Dumnezeu că ori în ce zi veți mânca din pomul oprit, se vor deschide ochii voștri și veți fi ca niște Dumnezei, cunoscând binele și răul; și a văzut femeia că bun este pomul la mâncare și plăcut ochilor la vedere și cum că frumos este a cunoaște” (Facerea III, 5-6).

A aprins în sufletul ei „pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții” (I Ioan II, 16).

Și după strălucita biruință a Arhistratigului Mihail în cer, continuă războiul între binele și răul pe pământul păcătos.

Dumnezeu a pronunțat după căderea oamenilor întâiu Satanei – Ispititorul, legea sa neschimbată: „vrășmășie voi pune între tine și între femeie și între sămânța ta și între sămânța ei” (Facerea III, 15).

Și iată întâiul ucigător Cain. „Și întâiu, Mucenici, Sf. Proroci, unii au fost ucși cu pietre, s-au herestruit, ispitiți au fost, cu ucidere de sabie au murit...” (Evrei XI, 37).

Când omenirea din cauza răutății ajunge la marginea prăpastiei, pentru a împăca și a uni pe Dumnezeu cu oamenii, pământul cu cerul, se întrupează blândul împăciitor Domnul nostru Iisus Hristos. Dar, în jurul blândului împărat al păcii și al iubirii, mai înverșunat se dezvăluie crudul război. Mântuitorul e transformat în semnul de contrazicere – în steagul de ceartă.

Ceea ce și prevede bătrânul Simion care în pragul vecinicii, primește în brațele sale pruncul divin – slava noului Israel, lumina neamurilor, viitoarea mântuire a lumii. Cu privire profetă vede marele bătrân în veacurile viitoare.

„Iată acesta (divinul prunc) este pus spre căderea și scularea a multora între Israel și spre semnul căruia i se va zice împotriva” (Luca II, 3-4).

Cu durere zice Hristos: „Gândeți voi, că Eu am adus pace pe pământ? Foc am voit să arunc pe pământ; nu pace am adus eu, ci împărțire” (Luca XII, 49-51).

Învățătura păcii și iubirii, Evanghelia și însuși învățătorul păcii și iubirii, divin centrul luptei mondiale veșnice. Și noi vedem cea mai mare și strașnică – unica jertfă prin cruzime a acestui război, însuși Împăciitorul nostru și Mântuitorul rănit, batjocorit, răstignit...

Vedem mai departe: „Se varsă sângele nevinovat a milioanei mucenici: lasă să se chinuiască, să se răstignească pe cruce, să ne ardă, să se armeze în contra noastră cu săbii și sulite; creștinul toate e în stare să le sufere”.

Zice unul din mucenici și Sf. Pavel ne îndeamnă: „Tu dar pătimește cu un bun viteaz a lui Hristos” (I Timotei II, 2-3).

Auzim noi în testamentul de moarte a aceluia apostol, care din toți și mai mult decât toți, s-a trudit în mare luptă a întregii vieți: „lupta cea mai bună m-am luptat, călătorii am săvârșit, credință am păzit” (Timotei II, 4-7). „Căci nu este nouă lupta împotriva trupului și sângelui, ci împotriva începătorilor și a domnilor și a stăpânilor întunerului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutății întru celei cerești” (Filip VI, 12).

Iar lupta se va sfârși când „Tot pământul se va închina lui (Iisus)” (Psalm 65, 4) „Când întru numele lui Iisus tot genunchiul se va pleca al celor creștini și al celor pământești și al celor dedesupt” (Pavel Filipiseni II, 10) „Și toată limba va mărturisi, că Domn este Iisus Hristos întru slava lui Dumnezeu Tatăl” (Filipiseni II, 10-11) „Când vor fi puși toți vrășmașii lui Hristos așternutul picioarelor lui” (Psalm 109, 1) „Și Dânsul va primi neamurile moștenire și marginile pământului în stăpânire” (Psalm II, 6) „Când în sfârșit va străluci strașnicul fulger venirii Omofului, nu în chipul înjosirii, cum la întâia venire dar cu putere și slavă multă va veni să judece toate limbile pentru ca să încoroneze lupta mondială cu izbânda veșnică, finală” (Matei XXIV, 27-30).

Dumnezeu tolerează războiul pentru ca să triumfe dreptatea și singur războiește pentru același scop.

Iată cum mărturisește Sf. Scriptură: „Și a fost spaimă între toate împărățiile pământești, când au auzit că însuși Dumnezeu războiește împotriva inamicilor lui Israel”. Și a zis David lui Goliat: „Eu voi merge la tine întru numele Domnului Dumnezeului Savaot, Dumnezeul taberei lui Israel... și te va da Domnul astăzi în mâna mea, că al Domnului este războiul” (I A împăraților XVII, 46-48).

Apostolul Pavel denuște că dregătorul „slujitor a lui Dumnezeu este... că nu în zadar poartă sabia izbânditor spre mânie celui ce face rău” (Rom. XIII, 3-4)

În actualele condiții ale vieții omenești, războaiele se încep ca o necesitate inevitabilă cum sunt necesare uraganele și furtunile pe pământ. Cresc pe pământ grămezi de pulbere periculoase, infectate de miasme.

A trecut furtuna s-a curățit aerul. Războaiele sunt necesare pentru că răutatea omenească îndepărtează stabilirea stării divine a omenirii, prorocită de prorocul Isaia: „Și va paște împreună lupul cu mielul și leopardul va odihni împreună cu iedul, și vițelul și

leul și taurul împreună vor paște și un prunc mic îi va paște pe ei. Și boul și ursul împreună se vor paște și fii lor împreună vor fi și leul ca boul va mânca paie, și un prunc mic în culcușul puilor viperei mâna îi va pune și nu-i va face rău, pentru că se va împlini, tot pământul a cunoaște pe Domnul..." (Isaia XI, 6-9).

Învățătura Testamentului Vechi despre război și serviciul militar²¹

Sf. Scriptură Testamentul Vechi dovedește că slujba militară este înființată pe pământ cu voința Domnului Dumnezeu.

„În ziua întâia a lunii a doua, în anul al II-lea după ce a ieșit din pământul Egiptului grăia Domnul către Moise în pustia Sinai, în cortul mărturiei: Numărați toată adunarea fiilor lui Israel după neamurile lor, după casele rudeniilor lor, după numărul numelor lor, după capetele lor. Tot bărbatul de la douăzeci de ani și mai sus, tot ce poate ieși la oaste în Israel, numărați-l pe el, cu puterea lor... și să fie vouă căpetenie din fiecare popor" (Numerii I, 1-3).

„Și a fost tot numărul fiilor lui Israel cu puterea lor de la 20 de ani în sus, tot care putea ieși la război întru Israel, șase sute trei mii cinci sute cincizeci" (Numerii I, 45-46).

A fost scutit de serviciul militar numai neamul lui Levi slujitorii locașului Domnului – clericii (Numerii I, 49-50).

În vremea împăraților israeliți avea oaste permanentă: „Și a spus prorocul Samoil tot cuvântul Domnului către poporul cel ce cerea de la el împărat: acesta este dreptul împăratului, care va împărăți peste voi, pe fii voștri va lua, și-i va pune pe ei în carele sale și-i va face lui călăreți (cavaleria) și alergători înaintea carelor lui și va pune peste ei mai mari, peste sute și peste mii și să-i facă unelte de război și unelte de carele lui" (I A împăraților VIII, 11-12) (Comp I A împăraților XIII 8; XIV 52; XXIV 3).

Oștirea poporului israelit se alcătuește din infanterie și cavalerie, este împărțită în regimente, regimentul are comandantul lui. Și a poruncit Dumnezeu lui Moise să înființeze pentru fiecare regiment drapel care va fi ținut pe locul înalt, ca tot ostașul privind acest scump sfințit steag, va îndrepta nădejdea sa spre Atotputernicul Creator. Și în timpul păcii și pe câmpul de luptă Dumnezeu a mai poruncit lui Moise: „Fă-ți două trâmbițe de argint, bătute să le faci, ca să fie pentru chemarea adunării și purcesul taberei" (Numerii X, 2).

Oștirea israelită se folosea de toate mijloacele artei militare, făcea șanțuri, trimetea cercetași informatori: „Și a trimis Iisus fiul lui Navi doi tineri să iscodească pământul" (Iisus Navi II, 1; VII, 2).

Dumnezeu binecuvântează arma lui Avraam care războiește pentru slobozirea nepotului său Lot – prizonier: Dumnezeu binecuvântează la luptă pe David (Numerii XXXI, 1-7; XXXIII, 51-56).

Dumnezeu poruncind israeliților să lupte cu popoarele păgâne le trimite în ajutor îngerul său. „De vei asculta glasul meu... și voi sfărâma pe vrășmașii tăi" (Eșirea XXIII, 22-33). „Sau însuși Domnul biruiește pe vrășmașii lui Israel" (IV A împăraților VI, 8-23). „Și i-au bătut pe ei Domnul, bătaie mare la Gavan și i-au gonit pe ei pe calea sușului Viforonului... și când fugeau ei... Domnul a aruncat peste ei pietre mari de grindină din cer până la Azica... și a zis Iisus să stea soarele spre Gavaon și luna despre valea Aidonului și au stătut soarele și luna până când

au făcut Dumnezeu izbânda asupra vrășmașilor lor... au bătut Domnul război împreună cu Israel" (Iisus Navi X, 10-14).

Iisus fiul lui Sirah, proslăvind biruințele lui Iisus Navi zice „că el le-a povățuit războaiele Domnului, că războiul lui este înaintea Domnului, că el a urmat după cel puternic" (Sirah 46, 4-8).

Sf. Scriptură a Testamentului Vechi cere ca împreună cu ostașii să meargă la război și preotul. „Și a trimis pre ei Moise câte o mie din fiecare seminție și Fenees preotul și vasele cele sfinte și trâmbițele de semnale în mâinile lor" (Numerii XXXI, 6).

Preoții făceau rugăciuni pentru biruință, binecuvântata oștire povățuia și îmbărbăta pe ostași (Numerii XXXI, 21-30); pe ostașii căzuți în păcate mai cu seamă căzuți în idolatrie și desfrânare îi pedepsea după porunca Domnului fie și cu moarte (Numerii XXV; Psalm 105, 30; I Corint X, 8).

Ostașii căzuți pentru patrie și credință sunt îngrijiți cu rugăciuni, către Atotmilostivul cu binefaceri pentru dezlegarea păcatelor, din adâncă credință că ostașilor le e pregătită înalta răsplată, iar a doua zi au venit cei ce erau cu luda, ca să ridice trupurile celor omorâți și să le așeze cu rudeniile în pârînteștile mormânturi. Și au fost sub hainele fiecăruia dintre cei morți lucruri sfințite idolilor pe care oprea legea pe iudei și tuturor vădit lucru a fost, cum că pentru această pricină au căzut aceștia. Și toți binecuvântând pe judecătorul cel drept pe Domnul, cel ce arată cele ascunse și s-au rugat pentru păcatele ce s-au făcut. Iar viteazul luda a îndemnat mulțimea ca să se păzească pe sine fără de păcat, văzând cu ochii cele ce s-au făcut pentru păcatul celor ce mai înainte au căzut. Și făcând gătire după numărul bărbaților două mii de drahme de argint a trimis în Ierusalim, să aducă jertfă pentru păcat, foarte bine și cuviincios socotind de învierea morților... și a văzut cum că celor ce cu bună cucernicie au adormit, foarte bun dar le este pus (2 A Macoveilor XII, 39-45).

Învățătura Testamentului Nou despre serviciul militar²²

Izvorul apocalisului divin Testamentelor Vechi și Nou este Domnul Savaot. Domnul nu poate să se contrazică și prin urmare învățătura vechiului Testament despre război și serviciul militar este și învățătura Testamentului nou.

Însuși Domnul nostru Iisus Hristos întemeietorul și mijlocitorul Noului Testament (Evrei, IX, 15; I Timotei II, 5) clar zice că apărarea în împărățiile pământești este un lucru natural.

În confirmarea acestui adevăr Hristos la judecată în fața lui Pilat. El zice: „De ar fi fost din lumea aceasta împărăția mea, slugile mele s-ar fi nevoit ca să nu fiu dat iudeilor; iar acum împărăția mea nu este de aici" (Evrei 10, XVIII, 36).

Hristos împăciuitorul, având în vedere că răul – șarpele vechi – va continua lupta începută din veacuri, cu mâhnire zice: „Să nu socotiți că am venit să pun pace pe pământ; n-am venit să pun pace ci sabie" (Matei X, 34).

Acesta a declarat după cuvintele osânditoare pentru trădători: „iar cel ce va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu de dânsul înaintea Tatălui meu, care este în ceruri" (Matei X, 33).

„Cel ce are pungă s-o ia, așisderea și traista; iar cel ce n-are sabie, să-și vândă haina sa și să-și cumpere" (Ev. Luca, XXII, 36). Cu drept cuvânt aceste declarații au caracter războinic.

Și după învățătura Sf. Apostoli războiul și slujba militară sunt permise pentru creștini. Sf. Apostol Pavel dă creștinilor

un sfat plin de înțelepciune: „fiecare întru chemarea, care s-a chemat, întru aceia să rămână” (I Corint. VII, 20) prin urmare să rămână și în serviciul militar. Același Sf. Apostol învață că ostașul trebuie să primească întreținerea de la stat. „Cine slujește în oaste cere o dată cu leafa sa?” (I Corint. XI, 7) și „nimeni ostaș fiind, se amestecă cu lucrurile lumești, ca voievodului să fie plăcut” (II Timot. II, 4).

Voievodul după învățătura Sf. Apostol Pavel și Petre: „slujitor a lui Dumnezeu este ție spre bine. Iar de făcui rău teme-te că nu în zadar poartă sabia, izbânditor spre mânie celui ce face răul” (Rom. XIII, 4).

„Deci supuneți-vă la toată omeneasca zidire pentru Domnul; ori împăratului, ca celui ce este mai presus; ori Domnilor ca celora ce sunt de el trimiși spre izbânda făcătorilor de rău și spre lauda făcătorilor de bine, că așa este voia lui Dumnezeu” (I Petru II, 13-15).

Însuși Hristos consideră războiul și slujba militară ca iminente, până când lumea se află înglodată în rău.

Așa vestește Domnul: „și aveți să auziți războaiele și vești de războaie. Căutați să nu vă spăimântați, că se cuvine toate acestea să fie, ci încă nu va fi atunci sfârșitul. Că se va scula neam peste neam și împărăție peste împărăție...” (Ev. Matei XXIV, 6-8).

Sf. Ioan Botezătorul învață pe ostași: „Pe nimeni să nu asupriți, nici să clevețiți și să vă îndestulați cu lefale voastre” (Ev. Luca III, 14). În acest cuvânt Ioan dă sfat ostașilor să-și facă serviciul militar cinstit.

Hristos vindecă sluga sutașului, ofițerului și laudă credința lui (Ev. Matei VII, 5-13).

Cornilie, ofițerul-sutaș, din regimentul italianesc a fost botezat de Sf. Apostol Petru și toată casa lui, Sf. Petru îl numește cucernic și temător de Dumnezeu.

Serviciul militar nu-l împiedică pe Cornilie să fie evlavios și temător de Dumnezeu și Sf. Petru după botez nu-i cere să renunțe la acest serviciu (Faptele Sf. Ap. X, 1).

Învățătura Noului Testament și Sf. Biserică nu interzice urmașilor lui Hristos – creștinilor slujba militară; este strict interzisă slujba militară pentru clericii bisericii.

Iată ce zice pravila 83 a Sf. Apostol: „Episcopul, presbiterul sau diaconul aflați în militarie și doritor să rămână și militar și să păstreze și postul preoțesc, să fie caterisit din preoție, pentru că ceea ce e a Cezarului e a Cezarului, și ceea ce e a lui Dumnezeu lui Dumnezeu” (Marcu XII).

Așa e în general învățătura Testamentului Vechi și Nou despre război și serviciul militar.

Din această învățătură reiese că serviciul militar e necesar pentru apărarea aproapelui „mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca cineva sufletul său să-și puie pentru prietenii săi (Ev Ioan XV, 13) pentru triumful binelui și al dreptății împotriva răului și nedreptății”.

Învățătura ecumenice biserici în vremurile vechi despre război și serviciul militar²³

Sf. Atanasie cel Mare în Cartea Pravililor scrie: „Uciderea e interzisă, a ucide pe inamici în război e legal”.

Sf. Vasile cel Mare în Pravila 13 zice: „uciderea în război părinții noștri n-au considerat ca ucidere”.

Scrierile Sf. Atanasie cel Mare și pravilele Sf. Vasile cel Mare, au fost sancționate de pravila a doua a soborului ecumenic a VI-a.

Tot așa privea războiul Sf. Ioan Gură de Aur, Grigore Teologul, Sf. Chiril al Alexandriei, Sf. Criril al Ierusalimului și alții.

Soborul din Arl în anul 314 a anatematizat pe aceia care ca și unii din sectanți, falsificând învățătura creștinismului refuză milităria.

În vremea războiului Sf. Constantin cel Mare cu împăratul păgânilor Lichinie, unii din ostașii creștini au trecut în tabăra păgânilor. Întâiul sobor ecumenic din Niceea a condamnat purtarea lor în Pravila 12.

Sunt cazuri când unii Sf. Părinți singuri îmbracă uniforma ostășească pentru a servi Sf. Biserică; de exemplu Sf. Evsevie – istoricul bisericii.

Arătarea Sf. Cruci a lui Hristos în vremea luptelor și ajutorul Maicii Domnului²⁴

În anul 312 Sf. Împărat Constantin în războiul cu inamicii credinței, cu împăratul Maxenție vede pe cer semnul Sf. Cruci de foc pe care era scris: „prin acest semn vei birui”. Tot cu semnul crucii a biruit împăratul grecesc Manoil Paleologul pe sarazini.

Sf. Mare Mucenic Procopie, comandantul Armatei Române în vremea luptei a văzut pe cer Sf. Cruce și a auzit glasul Domnului: „Cu acest semn vei birui pe inamici”. A biruit și a supus multe țări.

În anul 379 Maica Domnului prin rugăciunile Sf. Vasile cel Mare a trimis din cer pe Sf. Marele Mucenic Mercurie, care cu sulița l-a omorât pe Iulian Apostolul.

În anii 625, 655 și 705 Maica Domnului minunat alungă de sub zidurile Constantinopolului pe sarazini.

În amintirea acestei minuni se stabilește în Constantinopol și se serbează până astăzi de toată creștinătatea în a V-a săptămână a postului mare sărbătorirea Maicii Domnului.

În acatistul care se citește în această săptămână Maica Domnului este numită „Doamna Apărătoare”.

În anul 718 Regele Spaniei Pelagie cu ajutorul Maicii Domnului câștigă strălucita biruință asupra sarazinilor.

În întâia jumătate a veacului X Maica Domnului se arată în Biserica Vlachernei și izbăvește de inamic orașul Constantinopol. Pentru această milostivire se stabilește la 1 noiembrie sărbătoarea „Acoperământul Maicii Domnului”.

În 917 Maica Domnului trimite împăratului grecesc Ioan Timischie, din cer pe Sf. Marele Mucenic Teodor Stratilat care împrăștie regimentele ruse ale lui Sveatoslav păgânul.

Așa păzește Dumnezeu pe cei care nu uită legile lui și păzesc cuvintele lui (Pildele lui Solomon III, 1).

Ostașul apărătorul Regelui²⁵

Iubiți ostași, cuvântul Domnului învață că: tot sufletul să se supună stăpânilor celor mai înalte.

Că nu este stăpânire afară numai de la Dumnezeu (Rom. 13, 1), unui Dumnezeu aparține toată plinătatea puterii în lume. Din El, zice Apostolul „toată părinția (patria) în cer și pe pământ se numește” (Efeseni III, 15).

În cer stăpânește Dumnezeu iar pe pământ a dat stăpânirea regilor, aleșilor săi: „prin mine zice Dumnezeu împărății împărătesc și cei puternici scriu dreptatea” (Pildele VIII, 15).

„Deci supuneți-vă la toată omeneasca zidire pentru Domnul; ori împăratului, ca celui ce este mai pre sus; ori Domnilor ca celor ce sunt de El trimiși, pre izbânda făcătorilor de rău și spre lauda făcătorilor de bine” (I Petru II, 13-14).

Ostașul slujitor a lui Dumnezeu este... că nu în zadar poartă

sabia... izbânditor spre mânie celui ce face răul (Romani XIII, 4).

„Deci roagă-te mai înainte de toate să faci rugăciuni... pentru împărați și pentru toți care sunt întru dregătorii, ca să petrecem viață lină și cu odihnă întru toată buna credință și curăția” (I Timotei II, 1-2).

Pe întâiul rege unicului popor care a păstrat credința în Dumnezeu, Prorocul Samuil, după porunca Domnului la miruit să împărătească: „și luând Samuil vasul cel cu untdelemn a turnat pe capul lui și sărutându-l i-a zis lui iată te-au uns pe tine Domnul împărat peste poporul său” (I A Împăraților X, 1) și prin ungerea cu mir i-a dat Dumnezeu darurile deosebite ale salei binecuvântări și au uns pe rege cu putere. Pentru a duce marea și răspunzătoarea sarcină a slujirii împărătești „și i-a dat Dumnezeu altă inimă” (I A Împăraților X, 9) „și s-a coborât Duhul Dumnezeesc peste el” (II A Împăraților V, 3).

Și această sfântă rânduială ungere cu Sf. Mir la încoronare o întrebuițează și poporul nostru drept credincios la suirea pe Tron, a domnitorilor noștri cu adâncă rugăciune a întregului popor a li se da puterea divină.

Acest procedeu stabilit prin voința Domnului Dumnezeu ne vorbește de măreția și greutatea sarcinii domnești.

Și într-adevăr mare și grea e sarcina regelui. Slujirea regelui cuprinde toată viața popoarelor încredințate de Dumnezeu: credința lor, obiceiurile, luminarea, dreapta judecare, apărarea de inamici prin organizarea puternicei oștiri.

Nu e în lume mai mare slujire decât slujirea regelui. Și această slujire o duce dezinteresat din curatele îndemne ale

iubirii către poporul său.

Regele este personificarea celor mai desăvârșite calități ale spiritului poporului. Regele este idealul poporului. Regele este oglinda poporului. În iubire și unire între rege și popor se încheie toată plinătatea fericii poporului, puterea lui, slava și mărirea lui.

Istoria ultimului război îndeosebi, dovedește aceasta. Regele în strânsă unire cu poporul duce o crâncenă luptă, cu mari jertfe pentru idealurile sfinte ale poporului român. Și „s-a întărit mila lui Dumnezeu peste noi și adevărul Domnului rămâne în veac” (Psalm 116, 2).

Confesorul Garnizoanei Chișinău
Biserica militară „Sf. Sofia”
Preot căpitan Nicolae Murea

CAPTAIN-PRIEST NICOLAE MUREA – THE CONFESSOR OF CHIȘINĂU GARRISON

Nicolae Murea was the son of priest Anton. He joined the Romanian Army, becoming till he was put in reserve the confessor of Chișinău garrison and the priest of Regiment 7 Light Infantry. His career was appreciated at superlative for his grace to officiate and for his dignified behavior.

Keywords: priest, Chișinău, Regiment 7 Light Infantry, sermon, patriot

NOTE

- 1 Serviciul Istoric al Armatei.
- 2 Arhivele Militare Române (în continuare A.M.R.), memoriu personal, Fond Bătrâni, litera M, căpitani, nr. crt. 787, f. 2.
- 3 Adeverința Ministerului de Război – Inspectoratul Clerului Militar nr. 53 din 20 martie 1925.
- 4 A.M.R., memoriu personal, Fond bătrâni, litera M, căpitani, nr. crt. 787, ff. 22-23.
- 5 *Ibidem*, f. 7.
- 6 *Ibidem*, f. 8.
- 7 „care sunt așa de multe în Basarabia” (*Ibidem*, f. 11).
- 8 *Ibidem*, f. 10.
- 9 *Ibidem*, f. 13.
- 10 Comandant al regimentului – n.n.
- 11 A.M.R., memoriu personal, Fond bătrâni, litera M, căpitani, nr. crt. 787, f. 35.
- 12 *Ibidem*, f. 36.
- 13 Pe larg vezi Marius-Cătălin Mitrea, *Episcopia Armatei Române – apostolat în slujba patriei*, în revista „Misiunea”, anul I, nr. 1/2014, pp. 54-60.
- 14 A.M.R., memoriu personal, Fond bătrâni, litera M, căpitani, nr. crt. 787, f. 15.
- 15 *Ibidem*, f. 37.
- 16 *Ibidem*, f. 38.
- 17 *Ibidem*, f. 39.
- 18 *Ibidem*, f. 21.
- 19 Vezi și *Predicile căpitanului-preot Nicolae Murea despre ostaș și jurământul ostășesc*, în „Buletinul Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”, serie nouă, nr. 12, București, 2014, pp. 134-139
- 20 A.M.R., Fond Inspectoratul Clerului Militar, dosar nr. crt. 88, ff. 55-63.
- 21 *Ibidem*, ff. 63-67.
- 22 *Ibidem*, ff. 68-71.
- 23 *Ibidem*, ff. 72-73.
- 24 *Ibidem*, ff. 73-74.
- 25 *Ibidem*, ff. 75-77.